

A SZÁMVEVŐSZÉK

Az Európai Számvevőszék az Európai Unió pénzügyeinek ellenőrzéséért felelős. A Számvevőszék az Unió külső ellenőréként elősegíti az Unió pénzügyi gazdálkodásának javítását, és egyben az uniós polgárok pénzügyi érdekeinek független őre.

JOGALAP

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 285–287. cikke.

FELÉPÍTÉS

A. Összetétel

1. A tagok száma

Tagállamonként egy tag (a Nizzai Szerződés tette hivatalossá az eddig csak elismert eljárást), így jelenleg 27.

2. Követelmények

A Számvevőszék tagjai:

- országukban külső ellenőrzést végző szervekhez tartoznak vagy tartoztak, vagy rendelkeznek az ehhez a hivatalhoz szükséges különleges képesítéssel;
- függetlenségükhöz nem férhet kétség.

3. Kinevezési eljárás

A Számvevőszék tagjait:

- minősített többséggel a Tanács nevezi ki;
- az egyes tagállamoknak az őket megillető helyre vonatkozó ajánlása alapján;
- a Parlamenttel folytatott konzultációt követően.

B. Hivatali idő

1. Időtartam

Hat év, megújítható.

2. Jogállás

A Számvevőszék tagjaira ugyanazok a kiváltságok és mentességek vonatkoznak, mint a Bíróság bíráira.

3. Feladatok

A Számvevőszék tagjai feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek. Ez a következőket jelenti:

- nem kérhetnek és fogadhatnak el külső utasításokat;
- tartózkodniuk kell a feladataikkal összeegyeztethetetlen cselekedetektől;
- semmilyen egyéb – akár kereső, akár ingyenesen végzett – szakmai tevékenységet nem folytathatnak;
- ha megsértik ezeket a feltételeket, a Bíróság elmozdíthatja őket hivatalukból.

C. Szervezet

A testület maga választja meg tagjai közül elnökét hároméves, megújítható időtartamra.

A Számvevőszék öt kamara köré épül, amelyek különböző kiadási és bevételi területekért felelősek:

- I. kamara: A természeti erőforrások fenntartható használata
- II. kamara: Kohéziós, növekedési és társadalmi befogadási beruházások
- III. kamara: Külső fellépések, biztonságpolitika és jogérvényesülés
- IV. kamara: Piacszabályozás és versenyalapú gazdaság
- V. kamara: Az Európai Unió finanszírozása és igazgatása

Mindegyik kamarának két fő feladatköre van: egyrészt különjelentések, különálló éves jelentések és vélemények elfogadása; másrészt észrevétel-tervezetek készítése az Unió általános költségvetéséről és az Európai Fejlesztési Alapról szóló éves jelentésekhez, valamint véleménytervezetek előterjesztése, amelyeket a Számvevőszék teljes testülete fogad el.

A luxembourgi székhelyű Számvevőszék mintegy 900 főt foglalkoztat.

HATÁSKÖRÖK

A. A Számvevőszék által végzett ellenőrzések

1. Feladatkörök

A Számvevőszék megbízása kiterjed az Unió vagy bármely uniós szerv minden bevételi és kiadási elszámolásának vizsgálatára. A Számvevőszék által végzett ellenőrzések célja az, hogy kellőképpen megbizonyosodjon:

- az Európai Unió éves beszámolójának megbízhatóságáról (pénzügyi ellenőrzés);
- az elszámolás alapjául szolgáló ügyletek jogszerűségéről és szabályszerűségéről (szabályszerűségi ellenőrzés); valamint
- a pénzgazdálkodás hatékonyságáról és eredményességéről (teljesítmény-ellenőrzés).

2. Ellenőrzési módszerek

A Számvevőszék ellenőrzései folyamatosak; az adott pénzügyi évre vonatkozó elszámolások lezárása előtt is elvégezhetők. Az ellenőrzés a nyilvántartásokon alapul, és a helyszínen is elvégezhető:

- az uniós intézményekben és ügynökségeknél;
- az Unió nevében bevételt vagy kiadást kezelő szerveknél;
- az uniós költségvetésből kifizetésben részesülő bármely természetes vagy jogi személynél.

A tagállamokban az ellenőrzést a nemzeti legfőbb ellenőrző intézményekkel kapcsolatot tartva végzik el. Az ellenőrzöttek kötelesek továbbítani a Számvevőszéknek minden olyan dokumentumot vagy információt, amelyet a Számvevőszék szükségesnek ítél megbízatása teljesítéséhez.

A Számvevőszék nem rendelkezik vizsgálati hatáskörrel. Ezért azokat az eseteket, amelyeknél felmerül a csalás vagy a korrupció gyanúja, jelenti az Európai Csalás Elleni Hivatalnak (OLAF), amely kivizsgálja ezeket az eseteket.

3. Ellenőrzési jelentések

Ellenőrzései alapján a Számvevőszék a következő dokumentumokat teszi közzé:

- az uniós költségvetés és az Európai Fejlesztési Alap végrehajtásáról szóló éves jelentések, ideértve a megbízhatósági nyilatkozatot is;
- különálló éves jelentések az uniós ügynökségekre, a decentralizált szervekre és a közös vállalkozásokra vonatkozóan;
- különjelentések általános érdeklődésre számot tartó témákról, különös tekintettel a hatékony és eredményes pénzgazdálkodással, valamint adott kiadási vagy szakpolitikai területekkel kapcsolatos kérdésekre;
- a szakpolitikák és irányítási témák széles körével foglalkozó felülvizsgálatok, amelyek még nem ellenőrzött területeket vagy kérdéseket elemeznek, vagy bizonyos témák ténybeli alapjait állapítják meg (2019 szeptemberéig a felülvizsgálatok több alkategóriát tartalmaztak: állapotfelmérések, tájékoztatók és gyorsvizsgálatok).

B. Tanácsadói hatáskörök

A többi intézmény – ha szükségesnek ítéli – az EUMSZ 287. cikkének (4) bekezdése alapján kikérheti a Számvevőszék véleményét. A Számvevőszék véleményét kötelező kikérni, ha a Tanács:

- költségvetési rendeletet alkot, amelyben meghatározza a költségvetés elkészítésére és végrehajtására, valamint az elszámolások benyújtására és ellenőrzésére vonatkozó eljárást;
- meghatározza azokat a módszereket és azt az eljárást, amelyek során az Unió saját forrásait a Bizottság rendelkezésére bocsátják;

- szabályozza a pénzügyi ellenőrök, engedélyezésre jogosult tisztviselők (utalványozók) és számvitelért felelős tisztviselők (könyvelők) felelősségét; vagy
- csalás elleni intézkedéseket fogad el.

MEGBÍZHATÓSÁGI NYILATKOZAT ÉS HIBAARÁNY

A számvetők hitelesítő záradékot adtak ki a 2018. évi uniós beszámoló megbízhatóságáról, azaz azokat ellenjegyezték, mint 2007 óta minden évben. A bevételek 2018-ban (csakúgy, mint 2017-ben) lényeges hibától mentesek voltak.

A 2018. évi kiadások jelentős része szintén mentes volt a lényeges hibáktól. Így tehát, a Számvevőszék immár a harmadik egymást követő évben adott ki korlátozott (és nem elutasító) véleményt a beszámoló alapjául szolgáló tranzakciók szabályszerűségéről (ez a harmadik alkalom azóta, hogy a Számvevőszék 1994-ben bevezette az évenkénti megbízhatósági nyilatkozatokat). Összességében az elmúlt évtized jelentős javulást mutat: 2006 és 2011 között: a Bizottságnak sikerült javulást elérnie a pénzgazdálkodás területén: a 2006-os 7%-os hibaarányt 2011-re 3,9%-ra vitte le. Míg a hibaarány 2012-ben 4,8%-ra nőtt, azóta minden évben javult (2013-ban 4,7%-os, 2014-ben 4,4%-os, 2015-ben 3,8%-os, 2016-ban 3,1%-os, 2017-ben pedig 2,4%-os volt), csak 2018-ban nőtt kisebb mértékben, 2,6%-ra.

2018. évi éves jelentésében a Számvevőszék rámutatott arra, hogy bizonyos problémák továbbra is fennállnak, különösen, ha az uniós költségvetésből származó kifizetéseket a kedvezményezetteknek a korábban felmerült költségekről szóló nyilatkozataik alapján teljesítik, amely esetekre adott esetben összetett szabályok vonatkoznak. A 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret lezárásának közeledtével a Számvevőszék azt is kiemelte, hogy a strukturális és beruházási alapok alacsony felhasználási aránya nyomást gyakorolhat a kifizetési igényekre az új többéves pénzügyi keret kezdetén. Emellett az a tény, hogy az uniós költségvetés 92,8 milliárd eurós összeget kitevő garanciákat támogat, fokozott kockázati kitettséghoz vezet. A következő többéves pénzügyi keret során mindkét kérdéssel foglalkozni kell.

AZ EURÓPAI PARLAMENT SZEREPE

A Számvevőszéket az Európai Parlament kezdeményezésére hozták létre 1977-ben, 1993-ban pedig teljes jogú európai uniós intézménnyé avatták. Azóta a Számvevőszék segíti az EP-t és a Tanácsot a költségvetés végrehajtásának ellenőrzésével kapcsolatos szerepének gyakorlásában. Az éves jelentés és a különjelentések képezik a Parlament által folytatott éves mentesítési eljárás alapját.

A Számvevőszék tagjait időnként felkérlik, hogy a bizottsági üléseken (az Európai Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottsága (CONT) és a szakbizottságok ülésein) ismertessék jelentéseiket, és válaszoljanak az európai parlamenti képviselők kérdéseire. A Számvevőszék és a Parlament CONT bizottsága minden évben több ülést tart, amelyeken a CONT bizottság tagjai megvitatják a Számvevőszék tagjaival politikai prioritásait, a Számvevőszék éves munkaprogramját, az együttműködés részletes szabályait stb. A Számvevőszék elnöke évente egyszer részt vesz az Európai Parlament Bizottsági Elnökök Értekezletének ülésén, hogy ismertesse a

Számvevőszék éves munkaprogramját, és felkérje az összes bizottságot, hogy nyújtsák be a következő programozási időszakra vonatkozó javaslatukat. A Parlament a Számvevőszék mentesítéséről szóló éves állásfoglalásaiban is javaslatokat tesz e kérdésekkel kapcsolatban.

Megjegyzendő, hogy a CONT bizottság is meghallgatja a Számvevőszék tagjelöltjeit. Ezenkívül a Számvevőszék szakértelme segítséget nyújt a képviselőknek a pénzügyi kérdésekről szóló jogszabályok elkészítésében.

Michaela FRANKE / Rudolfs Verdins
05/2020

